

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Заступник керівника
(проректор з науково-педагогічної роботи)

М.В. Афанасьєв

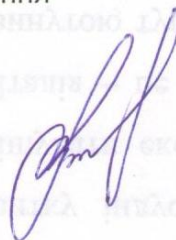

ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань **24 "Сфера обслуговування"**
Спеціальність **242 "Туризм"**
Освітній рівень **перший (бакалаврський)**
Освітня програма **"Туризм"**

Вид дисципліни **базова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Завідувач кафедри туризму

О. А. Сущенко

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2019

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри туризму
Протокол № 1 від 28.08.2019 р.

Розробники:
Стрижак О.О., к.е.н., доц. кафедри туризму

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

1. Вступ

Анотація навчальної дисципліни:

На початку третього тисячоліття туризм перетворився на поширене соціально-економічне та політичне явище, що впливає на світовий устрій і політику не тільки за кордоном, а і в Україні. Туризм став одним із найприбутковіших видів бізнесу, зрівнявшись за ефективністю інвестицій із нафтогазовидобувною промисловістю й автомобілебудуванням.

Туризм розвивається як система, яка надає всі можливості для ознайомлення з історією, культурою, звичаями, духовними і релігійними цінностями різних країн і народів світу, дає прибуток у скарбницю держави. Туристська індустрія безпосередньо взаємодіє з більшістю інших галузей економіки, в тому числі з промисловістю, сільським господарством, будівництвом, транспортом, страхуванням, зв'язком, торгівлею, харчуванням, культурою, мистецтвом, стимулює їх розвиток.

Стратегічною метою розвитку туристської індустрії України є вихід на світовий рівень туристських послуг. Основними передумовами для цього є: географічне положення, наявність природного, історико-археологічного туристського потенціалу, конкурентоспроможність туристських послуг. В Україні на сьогоднішній день уже відбулося усвідомлення важливості розвитку туризму як одного з ефективних засобів оздоровлення національної економіки завдяки здатності цього сектора забезпечувати значні валютні надходження, створювати значну кількість нових робочих місць, стимулювати розвиток транспортної інфраструктури та іншим перевагам.

Мета навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни "Організація туристичних подорожей" є формування теоретичних, професійних знань і практичних навичок щодо умов та принципів формування програми туристичних подорожей; технології та організації туристичних подорожей; організації транспортних перевезень; правил виконання туристичних формальностей.

Курс	3	
Семестр	5	
Кількість кредитів ECTS	5	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	32
	семінарські, практичні	32
Самостійна робота		86
Форма підсумкового контролю	іспит	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Основи туристичної діяльності	Правове регулювання туристичної діяльності
Організація екскурсійної діяльності	Логістика в міжнародному туризмі
Географія туризму	Страховання у міжнародному туризмі
Організація ресторанного господарства	Бізнес-планування у туризмі
Економіка рекреації та туризму	Менеджмент та маркетинг туризму

2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Визначати умови створення та функціонування туристичних підприємств України	Знання, вміння та навички щодо забезпечення діяльності туристичних
Визначати технології створення туристичного продукту	

Компетентності	Результати навчання
та формування його асортименту	підприємств
Здатність до складання програм перебування туристів та організації їх обслуговування	
Визначення загальних принципів організації транспортного обслуговування туристів	Знання, вміння та навички щодо технологій обслуговування туристів на транспорті та аналізу стану ринку перевезень
Визначення умов обслуговування туристів на авіатранспорті	
Визначення умов обслуговування туристів на залізничному та автотранспорті	
Визначення умов обслуговування туристів при морському та річковому перевезенні	
Здійснювати всі види туристичних формальностей	Знання, вміння та навички щодо виконання туристичних формальностей
Вирішувати питання щодо дотримання всіх видів туристичних формальностей	
Оформлювати договори на туристичне обслуговування, ваучери, договори страхування	Знання, вміння та навички щодо технології організації та забезпечення умов здійснення туристичних подорожей
Застосовувати на практиці сучасні технології бронювання та резервування	
Здійснювати якісне туристичне обслуговування та знати порядок відшкодування втрат в разі неякісного обслуговування	

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Умови та принципи діяльності туристичних підприємств на ринку України

Тема 1. Умови створення та функціонування туристичного підприємства

1.1. Поняття та особливості туризму.

Туризм як галузь економіки. Особливості туризму як сфери економічної діяльності. Функції та значення туризму. Відмінності туризму та подорожей. Передумови створення туристичних підприємств.

1.2. Особливості функціонування туристичного підприємства.

Підприємницька діяльність із надання туристичних послуг. Законодавчі та нормативні умови функціонування туристичного підприємства. Умови функціонування туристичного підприємства. Функції туристичного підприємства.

1.3. Туроператорська та турагентська діяльність туристичних підприємств.

Особливості туроператорської діяльності. Види туроператорів. Ліцензування туроператорської діяльності. Порядок ліцензування. Анулювання ліцензії. Форми турагентів. Формування агентської мережі. Відмінності між туроператором та турагентом. Просування туристичних послуг. Сертифікація туристичних послуг, її правила. Обов'язкова та добровільна сертифікація.

Тема 2. Технологія створення туристичного продукту та формування його асортименту

2.1. Організація виробництва туристичного продукту.

Поняття туристичного продукту, його складові. Туристичні послуги та їх види. Характеристика асортименту послуг туристичної фірми. Планування туристичних подорожей. Організація туристичного обслуговування різних типів споживачів. Технологічний процес підготовки, реалізації та проведення туру.

2.2. Формування асортименту послуг туристичної фірми.

Мотивація клієнта при виборі туру. Туристичні мотиви та цілі подорожей. Чинники диференціації туристичного продукту. Класифікація турів. Культура обслуговування та основні правила прийому клієнтів.

Тема 3. Принципи формування програм перебування туристів та організація їх обслуговування

3.1. Планування діяльності та стратегія розвитку туристичного підприємства.

Техніка та технологія продажів у туристичній фірмі. Комунікації у безпосередньому спілкуванні та методи продажу. Форми та стилі обслуговування клієнтів. Порівняльний аналіз пропозиції туристичної фірми відносно основних конкурентів, переваги власного продукту. Формування комунікаційних навичок менеджера з продажів туристичної фірми.

3.2. Організація, підготовка та проведення програм перебування туристів.

Програмне обслуговування в туризмі. Правила та порядок складання програм перебування туристів. Фактори, що впливають на формування та комплектацію програм перебування туристів. Особливості створення програм перебування туристів залежно від видів туризму, інфраструктури курорту та місцевості основного перебування. Види та характеристика програмних заходів у туризмі. Умови виконання програм перебування туристів.

Змістовий модуль 2

Організація транспортних подорожей та перевезень

Тема 4. Загальні принципи організації транспортного обслуговування туристів

4.1. Класифікація транспортних перевезень і транспортних засобів.

Транспортні перевезення, визначення, класифікація. Транспортні засоби, визначення, класифікація. Перелік документів та нормативно-законодавчих актів, що регулюють міжнародні транспортні перевезення. Транспортні послуги в туризмі.

4.2. Транспортне забезпечення в туризмі.

Використання транспортних засобів у туристських подорожах. Чинники вибору виду транспорту. Особливості розробки транспортних маршрутів. Основні вимоги до поведінки туристів при транспортуванні різними видами транспорту.

Тема 5. Туристичні перевезення на авіатранспорті

5.1. Організація туристських перевезень авіатранспортом.

Переваги та недоліки авіаперевезень. Причини популярності авіаперевезень. Класи обслуговування, що надаються авіакомпаніями. Основні види тарифів. Форми взаємодії авіакомпаній і туристських фірм. Чартерні авіаперевезення. Правила перевезень туристів та їх багажу.

5.2. Регулювання авіаперевезень.

Міжнародне регулювання авіаперевезень. Міжнародні авіаційні організації. Державне регулювання авіаперевезень. Сертифікація продажу квитків. Основні характеристики ринку авіаційних перевезень у світі та в Україні.

Тема 6. Туристичні перевезення на сухопутному транспорті

6.1. Система пасажирських перевезень на залізничному транспорті.

Переваги та недоліки перевезень залізничним транспортом. Види та характеристика потягів. Класифікація залізничних турів. Залізничні тарифи та збори. Прогресивні технології обслуговування пасажирів і туристів на залізничному транспорті. Правове регулювання залізничних перевезень та багажу.

6.2. Організація автобусних подорожей.

Переваги та недоліки перевезень сухопутним транспортом. Особливості переміщення та подорожей на автобусах. Види автобусів та їх функції. Процес підготування автоподорожі.

6.3. Організація подорожей на особистому автомобілі та прокат автомобілів.

Види автомобілів для цілей туризму та подорожей. Етапи підготовки автоподорожі. Розроблення автотранспортного маршруту. Історія виникнення системи прокату. Процедура оренди автомобіля. Вартість орендної плати.

Тема 7. Морські та річкові перевезення та круїзи

7.1. Круїзний туризм.

Переваги та недоліки перевезень водним транспортом. Морські та річкові круїзи, їх види. Особливості організації круїзів. Цінова класифікація круїзів. Основні круїзні регіони. Транспортні характеристики портів. Берегове обслуговування туристів. Ресурсний потенціал круїзів України.

7.2. Основні види водного транспорту.

Вітрильні судна. Яхтинг. Моторні яхти (круїзери). Підводні судна. Ботелі. Пароми та переправи. Короткострокові водні перевезення. Фрахт-контракт.

Змістовий модуль 3 Туристичні формальності

Тема 8. Види туристичних формальностей. Паспортно-візові формальності

8.1. Поняття та основні види туристичних формальностей.

Поняття та основні види туристичних формальностей. Міжнародні форуми та конгреси з питань туристичних формальностей. Світова та національна нормативно-законодавча база виконання туристичних формальностей. Вплив туристичної політики на спрощення туристичних формальностей.

8.2. Паспорти та їх види.

Правила оформлення паспортів громадянам України для виїзду за кордон. Види та особливості паспортів. Біометричні паспорти. Класифікація віз та встановлення візового (безвізового) режиму в'їзду до країни. Правила в'їзду-виїзду та транзитного проїзду через територію України та іноземних держав.

8.3. Візові формальності.

Оформлення в'їзних віз. Шенгенська угода та Шенгенська віза: правила оформлення документів туристів. Види та особливості віз. Туристична віза та правила їх оформлення в посольствах різних держав. Правила та порядок оформлення української візи іноземним громадянам.

Тема 9. Митні, валютні та медико-санітарні туристичні формальності

9.1. Митні формальності.

Визначення понять "митні формальності", "митний догляд", "митна декларація". Поняття митних формальностей та органи, що забезпечують їх виконання. Правила ввозу в Україну та вивозу з України речей і товарів. Процедура митного догляду та правил оформлення митної декларації. Основні реквізити митної декларації та порядок її заповнення.

9.2. Валютні формальності.

Поняття "валютних формальностей" та "валютного контролю". Валютні цінності. Правила перевезення валюти та інших цінностей через державний кордон України. Зворотний обмін валюти. Рекомендації СОТ щодо валютних формальностей.

9.3. Медико-санітарні формальності.

Медико-санітарні формальності для туристів. Епідеміологічно небезпечні території та правила поведінки туристів під час здійснення подорожей. Порядок

надання медичної допомоги іноземним туристам на території України. Порядок надання медичної допомоги українським туристам на території іноземних держав.

Змістовий модуль 4

Технологія організації та умови здійснення туристичних подорожей

Тема 10. Безпека та страхування в туризмі

10.1. Забезпечення безпеки туристичних подорожей.

Нормативно-правові акти щодо забезпечення безпеки туристичних подорожей. «Фактори ризику» в туризмі та основні заходи щодо нівелювання їх наслідків. Правила та норми, що регулюють питання безпеки туристичних подорожей. Правила поведінки туристів на транспорті. Правила поведінки туристів у разі надзвичайних та небезпечних ситуацій, а також у разі специфічних факторів ризику. Обов'язки туристів щодо дотримання правил поведінки в країні (місці) перебування..

10.2. Особливості страхування в туризмі.

Види страхування в туризмі. Обов'язкові види страхування. Страхові ризики туристів. Правила і порядок страхування туристів та їх майна та порядок виплати страхових сум. Договір страхування. Страхові програми. Страховий випадок. Порядок відшкодування страхових сум на медичне лікування. Дії застрахованого в разі настання страхового випадку.

Тема 11. Туристичні документи та правила їх оформлення

11.1. Договори на надання туристичних послуг.

Основні види туристичних документів. Види договорів у туризмі та порядок їх оформлення. Договір на туристичне обслуговування. Істотні умови договору. Умови зміни чи розірвання договору. Інформаційні, облікові, розрахункові та звітні туристичні документи. Оформлення документів туристичної групи. Порядок та послідовність оформлення документів індивідуальних туристів. Перелік питань щодо інформування туристів під час здійснення подорожей за кордон. Договірні від

11.2. Туристичний ваучер.

Ваучер як основний туристичний документ. Правила оформлення туристичних ваучерів. Порядок заповнення та використання бланка туристичного ваучера.

Тема 12. Бронювання туристичного обслуговування

12.1. Особливості бронювання у туризмі.

Процес бронювання послуг готельних, транспортних, екскурсійних підприємств. Правила взаємодії туристичної фірми та готельного підприємства. Процеси замовлення послуг підприємств ресторанного господарства та узгодження меню. Оформлення замовлень на комплексне туристичне обслуговування. Оформлення бронювання туристичних послуг та дотримання технології бронювання.

12.2. Сучасні технології бронювання.

Основні види автоматизованих систем бронювання та резервування в туризмі. Пошук й підбір туру та бронювання пакетних турів у режимі *online*. Правила *deadline*. Компенсація та штрафні санкції в разі несвоєчасної ануляції. Сучасні системи бронювання туристичних послуг. Бронювання електронних квитків. *Online* страхування. Електронні засоби платежів.

Тема 13. Організація туристичного обслуговування та претензійна робота в туризмі

13.1. Організація туристичного обслуговування, його контроль, облік і розрахунки.

Процеси організації, обліку та контролю туристичного обслуговування. Класи

обслуговування. Види та форми розрахунків за туробслуговування. Оформлення повернення коштів за невикористане обслуговування. Інформування клієнтів про подорож. Робота з клієнтом після завершення подорожі.

13.2. Претензійна робота в туризмі.

Основні права та обов'язки туристів. Порядок відшкодування втрат у разі невиконання або неякісного виконання туристичного обслуговування. Порядок розгляду претензій. Порядок компенсації втрат. Використання Франкфуртської таблиці для розрахунку суми відшкодування моральної та матеріальної шкоди, заподіяної туристам з вини туроператора. Досвід інших країн щодо компенсації фізичної, матеріальної та (чи) моральної шкоди.

4. Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни «Організація туристичних подорожей» передбачають лекційні та семінарські заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі колоквиуму як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі іспиту, відповідно до графіку навчального процесу.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час семінарських занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки; арифметична правильність виконання розрахункових завдань; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; вміння щодо подання засвоєного матеріалу у вигляді презентацій, доповідей з візуальним супроводом.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на семінарських заняттях.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення іспиту, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між

окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Студента слід вважати допущеним до іспиту, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, становить 35 балів та вище. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою та підсумовується з оцінкою, отриманою під час іспиту. Підсумкова мінімально можлива кількість балів за результатами поточного, модульного контролю упродовж семестру та результатів іспиту становить 60 балів. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно
1 – 34	F	

Розподіл балів за тижнями

Теми змістовного модулю			Лекції (присутність)	Практичні заняття (присутність)	Завдання за темами (робота на практичних заняттях)	Індивідуальні опитування	Компетентісно-орієнтовані завдання	Презентація (доповідь)	Письмові контрольні роботи	Σ
ЗМ 1	Тема 1	1 тиждень	1	1	1					3
		2 тиждень	1	1		1				3
	Тема 2	3 тиждень	1	1	1					3
	Тема 3	4 тиждень	1	1		1				3
ЗМ 2	Тема 4	5 тиждень	1	1	1			2		5
	Тема 5	6 тиждень	1	1		1	1			4
	Тема 6	7 тиждень	1	1	1					3
	Тема 7	8 тиждень	1	1		1			2	5
ЗМ 3	Тема 8	9 тиждень	1	1	1			2		5
	Тема 9	10 тиждень	1	1		1				3
		11 тиждень	1	1	1					3
ЗМ 4	Тема 10	12 тиждень	1	1		1				3
	Тема 11	13 тиждень	1	1	1			2		5
	Тема 12	14 тиждень	1	1		1	1			4
	Тема 13	15 тиждень	1	1	1					3
		16 тиждень	1	1		1			2	5
Іспит		20-22 тиждень							40	40
Σ			16	16	8	8	2	6	44	100

5. Рекомендована література

5.1. Основна

1. Абрамов В. В. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Організація туризму» («Організація туристських подорожей»). – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. – 123 с.
2. Буйленко В. Ф. Туризм: ученик. – Ростов на Дону : Феникс, 2008. – 416 с.
3. Герасименко В. Г., Галасюк С. С. Організація надання туристичних послуг: навчальний посібник. – Одеса : Атлант, 2014. – 242 с.
4. Грицак Ю. П. Организация самодеятельного туризма: учеб. пособ. для студентов специальности "Туризм". – Х. : Экограф, 2008. – 164 с.
5. Гуляев В. Г. Организация туристской деятельности: Учеб. пособ. – М.: Нолидж, 1996. – 312 с.
6. Дурович А. П. Организация туризма: Учебное пособие. - СПб.: Питер, 2012. - 320 с.
7. Ильина Е. Н. Туроперейтинг: организация деятельности: учебник. – М.: Финансы и статистика, 2005. – 480 с.
8. Кабушкин Н. И., Дурович А. П. Организация туризма: учеб. пособ. – М.: Новое знание, 2003. – 125 с.

9. Квартальнов В. А. Теория и практика туризма. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 672 с.
10. Кифяк В. Ф. Організація туризму: навч. посіб. – Чернівці : Книги-XXI, 2008. – 344 с.
11. Матвієнко А. Т., Цись В. Г. Технологія та організація туристичної діяльності: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2015. – 120 с.
12. Організація туризму : підручник / І. М. Писаревський, С. О. Погасій, М. М. Поколодна та ін.; за ред. І. М. Писаревського. – Х. : ХНАМГ, 2008. – 541 с.

5.2. Додаткова

13. Stryzhak O. Assessment of the relationship between the tourism sector development and other sectors of economy // Economics of Development (Економіка розвитку). – 2019. – Vol. 2. – 10-18 pp.
14. Sushchenko O. Economics of aerospace tourism: peculiarities and prospects of marketing for potential space tourism companies / O. Sushchenko, M. Ekouaghe // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2018. - Випуск 20. Ч. 3. – С. 78-84.
15. Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навчальний посібник. – Харків : ХНУМГ імені О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.
16. Дехтяр Н. А. Тенденції розвитку світового ринку ділового туризму // Проблеми економіки. – 2014. – № 1. – С. 43 – 51.
17. Єрмаченко В. Є. Концептуальні підходи до визначення загроз розвитку туризму в Україні // Проблеми економіки. - 2015. - №1. - С. 282 – 289.
18. Єрмаченко В. Є., Мірзоев Д. Ш. Проблеми термінології галузі освітнього туризму та розроблення методики оцінки ринку освітніх послуг // Управління розвитком. – 2018. – № 1-2 (187-188). – С. 118-125.
19. Зима О. Г., Голуб М. О. Потенціал екологічного туризму в Україні // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. - №5 (103), 2015. - С. 53-62.
20. Квартальнов В. А. Туризм : учебник. – 2-е изд., перераб. – М.: Финансы и статистика, 2006. – 336 с.
21. Клок О. П. Складові стратегії розвитку освітнього туризму в Україні // Ефективна економіка. – 2015. – № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4524&p=1>
22. Коржилов Л. І. Туризм в Україні. Класифікація та види // Ефективна економіка. – 2014. – №9. <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3345>
23. Любіцева О. О. Методика розробки турів: навчальний посібник. – Київ : Альтерпрес, 2003. - 104 с.
24. Мальська М. П. Основи туристичного бізнесу: навч. посіб. / М. П. Мальська, В. В. Худо, В. І. Цибух. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.
25. Мальська М. П. Планування діяльності туристичних підприємств : навч. посіб / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун. – К. : Знання, 2005. – 241 с.
26. Мальська М. П. Туристичний бізнес: теорія та практика: навчальний посібник / М. П. Мальська, В. В. Худо. – Київ : Центр учбової літератури, 2007. - 424 с.
27. Ринки туристичних послуг: стан та тенденції розвитку: Монографія. За заг. ред. професора В.Г. Герасименка. - Одеса: Астропринт, 2013. - 335 с.
28. Сокол Т. Г. Організація туристичної діяльності в Україні: Навчальний посібник. - К.: «Музична Україна, 2002. - 256 с.
29. Стрижак Е. О., Ахмедова Е. О. Особенности проведения рекламной кампании в туристической сфере // Туризм и гостеприимство. – Беларусь, Пинск: Полесский государственный университет. – 2018. - № 2. – С. 31-40.
30. Стрижак О. О., Алдошина М. В. Проектування бізнес-процесів туристичного підприємства // Бізнес-Інформ. – 2019. – №3. – С. 170-175.

31. Управління регіональним розвитком туризму : навчальний посібник / За ред. В. Ф. Семенова ; Одес. держ. екон. ун-т. – Одеса : Одес. держ. екон. ун-т, 2011. - 225 с.
32. Ушаков Д. С. Прикладной туроперейтинг / Д. С. Ушаков. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ИКЦ "МарТ", Ростов н/Д : Изд. центр "МарТ", 2006. – 448 с.
33. Федорченко В.К., Пазенок В.С., Кручек О.А., Дьорова Т.А., Любіцева О.О. та ін. Туризмолія: концептуальні засади теорії туризму: Монографія. - К.: ВЦ «Академія», 2013. - 368 с.
34. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії: навч. посіб. / Н. В. Чорненька. – К. : Атіка, 2006. – 264 с.
35. Чудновский А. Д. Туризм и гостиничное хозяйство: Учебник. - М.: Юркнига, 2005. - 448 с.
36. Энциклопедия туризма / под ред. В. А. Квартальнова, И. В. Зорина. – М. : Финансы и статистика, 2001. – 364 с.

12.3. Інтернет-ресурси

37. Все о туризме. Туристская библиотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.tourlib.net.
38. Інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.world-tourism.org.
39. Інформаційний розділ з туризму в Internet. – Режим доступу : www.travel.net.
40. Комп'ютерна правова система "Нормативні акти України". – Режим доступу : www.nau.kiev.ua.
41. Сервер Верховної Ради України. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
42. Туристическая библиотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.tourlib.columb.net.ua.
43. Украинское право [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrpravo.com.ua.
44. ПНС з навчальної дисципліни «Організація туристичних подорожей». – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=3330>